НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ 100 години

„ДИНЬО ПЕТРОВ СИВКОВ" – НОВА ЗАГОРА

6 Юни 1970 ГОДИНА · БРОЙ ЕДИНСТВЕН · ИЗДАВА ЮБИЛЕЕН КОМИТЕТ – ГРАД НОВА ЗАГОРА

Читалището преди освобождението беше за българската интелигенция и за всеки народолюбец най-любимото място. То беше за възрастните и училище, и място за разрешение на обществени въпроси, и за празнуване на патриотични празници, и огнище на революционен дух, на свободата и на правдата. В турско време читалището беше жива идея, в него се отразяваше и живия обществен дух".

Димитър БЛАГОЕВ

Нашите читалища, които имат голяма заслуга в културната история на народа ни, сега имат подлинно призвание да се превърнат навсякъде в страната в действително образцови огнища на култура и просвета, неуморни разпространители на политически и научни знания сред народните маси.

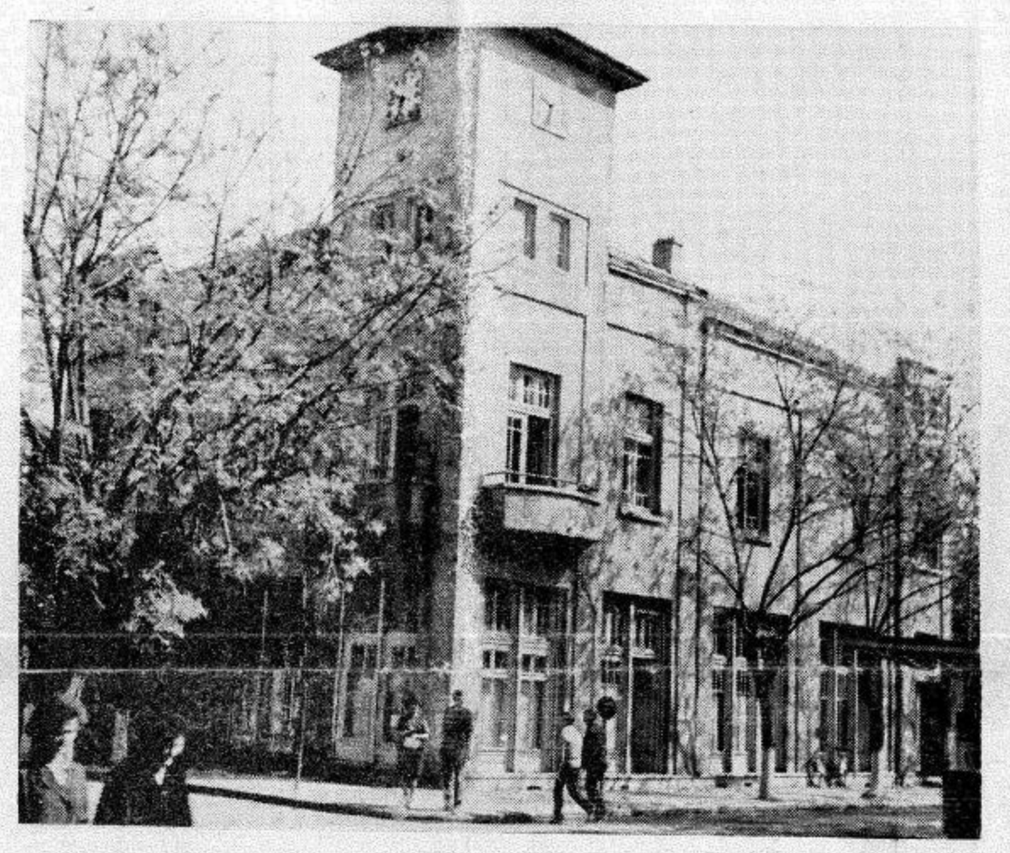
Георги ДИМИТРОВ

Възникнали преди едно столетие като просветни огнища на нашето национално възраждане, взели дейно участие в борбата на трудещите се срещу капитализма и фашистката диктатура, народните читалища се превърнаха в една от най-важните и с големи исторически заслуги, близки до народа културни организации в нашата страна, които играят сериозна роля в социалистическата просвета и култура на народа ни. В сътрудничество с другите обществени организации и културно-просветни институти народните читалища през последните години постигнаха значителни успехи в своята културно-просветна дейност.

Тодор ЖИВКОВ

ВИСОКО ОТЛИЧИЕ

С Указ на Президиума на Народното събрание образцовото народно читалище „Д. П. Сивков" е наградено с орден „Кирил и Методий" — I степен по случай неговата 100-годишнина.

Сградата на читалището

НЕЗАГАСВАЩО ОГНИЩЕ НА КРАСОТА И ЗНАНИЯ

Маньо ВЕЛИЧКОВ
секретар на ГК на БКП

Една от най-характерните черти на човека е неговото непрекъснато стремление към красотата и знанието, неговата неспираща жажда да овладява вещественните блага, ключа на радостите, тайните на изкуствата; да изразява пълнотата на живота, своите дълбоки усещания, трепетите на душата и преживяванията си, във вълнуващи, трайни образи да прояви.

Вечно недоволен от постигнатото, жадуващ за истина, за правда, копнеещ за подвиги в името на народа – ето търсенията на българския дух. От такива амбиции са били запленени и шепата родолюбиви новозагорци, които през 1870 г. основават първото читалище в нашия град. Видно от приетия устав, то имало за задача „...да развива умствено и нравствено своите членове и да разпространява полезни познания между обществото". Каква благородна и възвишена цел!

А колко надежда, какво удоволствие крият онези „простички слова, с които неизвестен новозагорец съобщава чрез в. „Македония", бр. 27 от 21.III.1870 г., че „по подражание на съотечествениците си и ний отворихме читалище по суровски в неделя, в което младежите стремително се завтекоха и съгласно решиха неговото основаване".

Младежите – именно те първи въстават против петвековната робска тъма, против безпросветността и невежеството!

Читалището допринася изключително много за политическото пробуждане на населението, за създаване на плеяди от борци против турските поробители, а след освобождението им – и против монархо-фашистката тирания. Съвсем не е случайно, че пионерите на читалищната дейност Атанас Богданов, обесен за революционна дейност през 1877 г., и неговият достоен следовник Диньо Петров Сивков са прогресивни личности. Наред с просветителската си дейност те поддържат лични връзки с апостола на свободата Васил Левски, който през 1869 г. основава Таен революционен комитет в Нова Загора. Заради активната си революционна дейност Д. П. Сивков е осъден на смърт и интерниран в Одринско. Само благодарение на победното настъпление на руските освободителни войски присъдата остава неизпълнена.

След освобождението на България от османско иго, до последните дни на живота си, Диньо Сивков е неуморен читалищен деятел. С удивителна енергия и всеотдайност той работи за просвещението и културното издигане на своите съграждани. Преди смъртта си Сивков подарява цялото си имотно състояние и своята библиотека на читалището. По-късно неговият пример е последван от Атанас Драгиев, Буко Ксен и други родолюбиви новозагорци.

В мрачните дни и години на монархофашизма читалището пръска искрите на свободолюбието, насърчава поривите за правда и красота в човешките взаимоотношения. В салоните му кънти гласът на пламенния поет Гео Милев, обаятелното слово на Асен Златаров, на Методи Попов, Д. Кацаров, Димитър Михайлчев... Читалищната дейност е направлявана от ентусиасти като Стефан Димитров, Атанас Драгиев, Петър Балкалов, Стефана Андреева, Иван Шишлюшев, Станьо Сапунджиев, Буко Ксен, д-р Никола Станчев и други.

Условия за разгърната културно-просветна дейност обаче се създават едва след Деветосептемврийската народна победа. И това не е случайно. Социализмът не означава само повече материални блага за трудещите се, а и борба за овладяване върховете на човешката духовна красота и съвършенство, за повече багри и радости в живота. Ако запитате стотиците ентусиазирани самодейци кои са най-вълнуващите мигове от техния живот, те без колебание ще отговорят: „Най-големите ни празници са били на читалищната сцена!"

Невъзможно е да се изброят всичките оперетни постановки, между които особено голям успех са пожънали: „Наталка Полтавка", „Сорочински панаир", „Волният вятър", „Кето и Коте", „Запорожец отвъд Дунава", „Време за любов" и т. н. С колко вълнение и трепет са посрещани театралните спектакли: „Верният приятел", „Вражалец", „Борислав", „Зимна балада", „Сънни бой", „Ако всичко започне отначало". В едноверковната история на градското читалище светли страници записа театралната самодейност. И днес един от най-изявените състави е театралният, класирал се на първо място в страната и спечелил лауреатско звание на Третия републикански фестивал на художествената самодейност. С това високо отличие са удостоени и битовият инструментално-певчески състав и естрадният оркестър „Алегро".

С много възторг се говори за наследените богати традиции в хоровото изкуство, които ни задължават много.

В многообразната дейност на читалището особено място заема библиотеката. Тук още в детска възраст хората установяват първите си връзки с читалището, за да продължат по-късно ежедневните си срещи с науката и културата. Тук се заражда любовта към литературното творчество и към родината. Сега нашата библиотека разполага с 60000 тома книги, а годишно се раздават над 70000 броя романи, научни издания, списания и др. Провеждат се разнообразни културно-масови мероприятия: срещи с писатели, обсъждания на книги, литературни четения, читателски конференции и пр.

Под ръководството на читалището работят детска музикална школа, литературен кръжок, курсове за чужди езици.

За тази непрестанна, високо патриотична дейност нашето читалище е отличено с орден „Кирил и Методий" – I степен. С високи правителствени отличия са наградени и най-изявените читалищни дейци.

Нека бъдат все така щедри и плодоносни бъдните години, да не угасва ярката светлина на народното читалище!

ЧИТАЛИЩЕ

Ти помниш още чардаклии къщи
с чемширени дворове и врати,
ковани с тежки гвозден и мъка.
От тях излизаха дедите ни и тук
узнаваха най-силната си обич.

Ти помниш люлякови нощи, през които
бащите ни умираха преди
да сме дошли на този свят.
И тяхната прегръдка на земята
бе нашето единствено наследство.

Ти помниш първите ни стъпки
в света на младостта и красотата,
събрани в теб като във пчелна пита.
А песните, които днес ний пеем,
децата ни ще дойдат тук да учат.

Иван ГРУЕВ

Диньо Петров СИВКОВ

Във втората половина на миналото столетие няма по-крупна инициатива в Нова Загора или културно-просветно начинание, което да не е свързано с името на Диньо Петров Сивков.

Той е роден в с. Загорци, Новозагорско, към 1838 г. Първоначалното си образование получава в Нова Загора, а гимназиално – във Велико Търново, при проф. тария тогава Даскал Шишков, като един от първите му по успех ученици. Средното образование го задоволило ученолюбивия младеж. В него горял пламъкът за много знания. Нарамил торбата и тръгнал за Цариград, където учи френски и турски литературен език, повишава знанията си по славянска филология и по-конкретно по руски език.

В Цариград Сивков попада в средата на първите български книжовници-възрожденци, включва се в борбата и взема активно участие в народоосвободителното движение. Работи системно и методично се подготвя за просветител на поробения български народ. Придобива солидно за онова време образование особено в областта на филологията.

След завръщането си от Цариград става учител в Нова Загора и секретар на основаното през 1870 г. читалище. След смъртта на директора на училището и председател на читалището – Даскал Атанас Богданов, негово място неоспоримо се заема от най-просветения гражданин Сивков, който става директор на двете четиривъртокласни училища, съществували тогава – 1875 година.

(На стр. 2)

ЧИТАЛИЩЕТО – БОЛКА И ОЧАРОВАНИЕ

Размисляйки понякога върху човешката история, съм се запитвал – откога ли е, откъде води началото си творческото горене? И си мисля, че може би, след като за пръв път в онези неспокойни несъзнателни години на дивачество човекът се наситил, той прекарал своята първа безсънна нощ, разбирайки, че нещо не му достига в живота. Ето на, храна си намерил, наситил се и все пак... А след време ще се появи и библейският стих, че не се живее само с хляба. Стих – наистина не с мистика, а с философия. На разумното същество, наричано човек, му е нужен хляб и още нещо.

Тогава?!

Един пращен от лова мъж грабнал шепа лепкава и мазна бяла глина и нацапал с пръсти върху гладката стена на пещерата силуета на убития от лова елен.

Един веселяк – баща си спомнил за прогонената надалеч мечка, как тя смешно подскачала и бягала, как уплашено ръмжала, спомнил си бащата и тромаво заподскачал на полянката за всеобща радост и учудване. Смеели се децата на чудната игра.

Било е в зората на изкуството.

На чудесата.

Майката не само поддържала огъня в огнището. Тя все по-често започнала да се вглежда в него. Пукнали дървата и летели безбройни искрици. Като малки деца те скачали по въглените, катерели се по дъгите клонки, криели се под изсъхналите листа или подскачали чак до топлите и длани. Или пък огнените езици на пламъка, като грижовни майки, облизвали пъновете и прибирали при себе си дечицата – искрици, които непослушни и само след миг два отново хуквали наоколо. И се раждали приказките.

Така и в привечерните часове под тихата денем читалищна стряха се събират смодейците, млади и стари, работници, строители, за да задоволят своята нужда за творчество.

Не е случайно сравняването на читалището с огнището, с огън, с горене. Всяка отделна за тук минута иска всеот дайност, жар, да бъдеш като трескав, неспокоен и жизнен, като огън. Да се откъснеш от всичко делнично и дребно. И да потънеш в друг свят, като че ли на друга планета, свят да лечен и неизвестен, но и така необходим и търсен. Да забравиш грижите за хляба, радостите и неуредиците и да запееш, да затанцуваш, да засвириш. На сцената да бъдеш Хамлет, Борлна, Албена, Манекен. Или да заживееш с измислените герои на книгите.

Читалището е болка.

Човек не е бездушна машина, към студен метал, човекът може да страда, да се радва и да страда. Не винаги ти е до песни, до танци! Детето ти може да има температура, ти може да си болен или поне уморен от дневния труд, но на сцената трябва да си изпълнителя от писателя герой. Да пееш и да танцуваш. На изпитание е поставена твоята воля и мъжество и както винаги става – побеждава голямата любов към изкуството!

Мъчно се пишат стихове, трудно е да се превъплътиш в изграждания от теб образ, с десетки репетиции човек се научава да свири и пее, както трябва, нали, самодеецо! Трудно е, мъчно е това.

Но е сладко!

Хубаво е в старата сграда в часовете на настъпващата нощ, Та спомнете си детството! Та то са мигове на забрава и опиянение, особено ако това са мигове с бабините приказки край огнището. Сам да творим и създаваш изкуство, да създаваш наслада и радост на хората. Сладкодумен разказвач да те развежда из приказния свят на музиката, живописа, театъра, литературата. Читалището в нашите представи винаги е свързано с библиотеката и това не е случайно, та дори понятието „читалище" е едновременно с четене то. Място, където се чете, където се получават знания, където се обогатява и облагородява човешкият разум. От Гутенберга до днес книгата е достъпна, все по-желана и търсена, наситила за едно голямо множество като хляба.

Когато се раждало читалището, преди повече и друго столетие, тогава то е било твърдина на българщината. Заедно то и създадено в дългата нощ на робството, зад неговите двери българите са съхранили своя жив дух, своята права вяра в нескончаемите битки с друговерците. То е било не огнище

(На стр. 4)

ЛАУРЕАТИ

от републикански фестивали на художествената самодейност

1. Веса ХАЛАЧЕВА — ръководителка на битовия състав, лауреат на I и II фестивал и носителка на два сребърни медала.

2. Георги ИЛИЕВ — артист — самодеец, лауреат на II и III фестивал, носител на сребърен и златен медал.

3. Сашо ГЕНЧЕВ — артист — самодеец, лауреат на III фестивал и носител на златен медал.

4. Стефан МАРИНОВ — артист-самодеец, лауреат на III фестивал, носител на златен медал.

5. Мария ГРОЗЕВА — естрадна певица, лауреат на III фестивал и носителка на златен медал.

6. Дочка НИКОЛОВА —артистка-самодейка, лауреат на III фестивал и носителка на сребърен медал.

7. Румяна ТАБАКОВА — артистка-самодейка, лауреат на III фестивал и носителка на сребърен медал.

8. Атанас ЯВУЗЛАРОВ — артист самодеец, лауреат на III фестивал и носител на бронзов медал.

9. Илко АТАНАСОВ — артист-самодеец, лауреат на III фестивал и носител на бронзов медал.

10. Генчо УЗУНОВ — ръководител на естрадния състав „Алегро", лауреат на III фестивал и носител на бронзов медал.

11. Радостина ИВАНОВА — естрадна певица, лауреат на III фестивал и носителка на бронзов медал.

Диньо Петров СИВКОВ

(От стр. 1)

Въпреки постоянното преследване от турските власти, Сивков проявява ценни качества не само на просветител и общественик, но и на пламенен патриот. Закърмен с възрожденските идеи, той никога не забравя, че свободата няма да дойде без борба и рискове, без просвета и подготовка на поробения народ, затова развива забележителна дейност като секретар на Тайния революционен комитет, основан от В. Левски през 1869 година.

Когато генерал Гурко преодолява трудностите на Хаинбоаза и отправя войски се към Нова Загора, по беснели в безсилието си, турските власти интернират от града по-будните българи и ги разселват из Одринския вилает.

Диньо Сивков попада в гр. Кешан. И там обаче той не бездействува. Любовта към родината и делото за нейното освобождение са на пръв план в живота му. Турските власти подушват революционната му дейност, арестуват го и под силна охрана го откарват в Цариград, където скоро обесен.

От постоянни мъки и изтезания Сивков загубва до голяма степен слуха си, което му остава за цял живот.

През това време обаче войната взема нечакван обрат, в своята объркалост турците не успяват да ликвидират всички осъдени и Сивков избягва екзекуцията.

След освобождението на България той се завръща в Нова Загора и се отдава на обществена и просветителска дейност с цялия си жар, с рядко бистър аналитичен ум, с голяма преданост към народа, изискалост и благородство в отношенията си с хората. Скоро той издава ГРАМАТИКА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК, която получава висока оценка и се утвърждава като цяло учебно помагало.

Издигнал се над грубата и користна партизанщина по онова време, със своята висока култура той спечелва всеобщата любов на гражданството, което през 1890 г. го избира за кмет на града.

Той приема тази длъжност и поставя началото на общинското самоуправление на широкодемократични начала. Взема незабавни мерки за планирането на града, за благоустрояването, хигиенизирането и пр.

През 1892 г. е избран за народен представител и след изтичане на мандата му през 1895 г. отново става кмет на града и построява училище „Кирил и Методий".

Като предвидлив общественик, Сивков преценява голямата нужда от създаване на спестовен институт и по негова инициатива се основава „Спестовно занаятчийско дружество „Труд", на което той е избран за председател.

По време на Освободителната война старото читалище е разграбено и унищожено. На 3. XII. 1879 г. по инициатива на Сивков се основа „Просветен клуб" с редактиран от него устав. Клубът изиграва много полезна просветна роля.

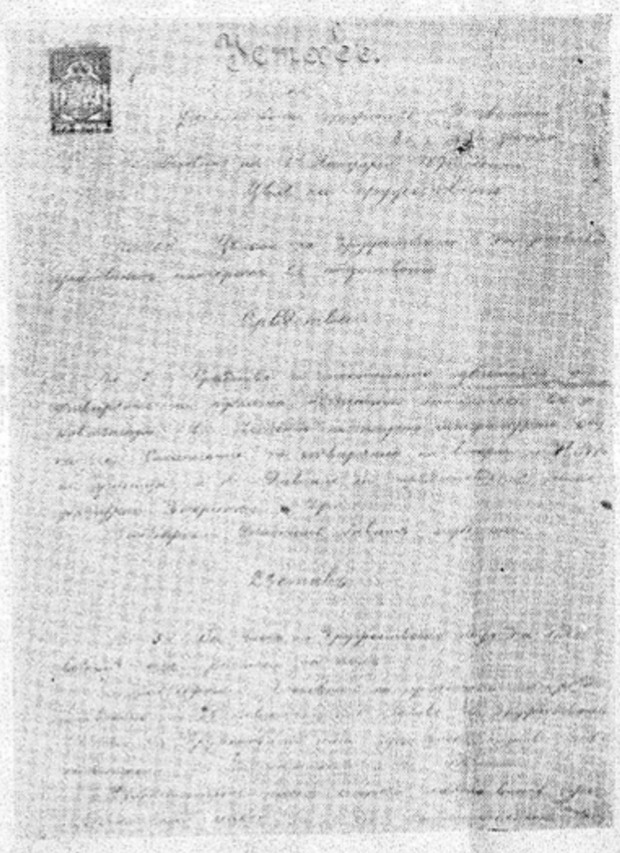
На 1. I. 1895 г. пак по инициатива на Сивков се учредява „Учителюбиво дружество „Развитие", на което се поставят много широки просветни задачи в околийски мащаб. В читалището той вижда поприще за всестранна културно-просветна и обществена дейност. Тук влага цялото съдържание от последните години на своя богат интелектуален и духовен живот.

В началото на м. септември 1898 г. Сивков завещава целия си имот от 90 декари за постройка на голяма читалищна сграда в центъра на града. Няколко дни след това Диньо Петров Сивков затваря завинаги очи.

Сивков умира, но неговото светло дело не потъва в забвение, защото личният му пример на общественик, просветител, човек и гражданин остава в сърцата на поколенията. Народът не забравя благородните му възвишени дела. По-късно той е избран за патрон на читалището.

Неговите въжделения читалището да се превърне в широко просветно огнище се осъществяват напълно в условията на народната власт.

Наньо ГИЧЕВ

Факсимиле на първия устав на ученолюбиво дружество „Развитие", редактиран от Д. П. Сивков.

ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ

Литературен кръжок „Гео Милев"

Всеки човек има свои слабости и предпочитания, пристрастява се към нещо и му посвещава свободното си време. Едни спортуват с физиката си, други с ума си.

Има и такива, които спортуват с душевната амосфера на кафенетата с карти, табла, шах.

Много хора спортуват с езика си, каляво и надясно, из пред приятията, по улицата, махалата и къде ли не!

Има и такива, за съжаление твърде ограничен брой, за които не се строят стадиони, писти, не трябват лодки, леки коли, самолети, ракети... Те спортуват с чувствата и сърцата си, със своята творческа фантазия и крилата мисъл, които ги носят навсякъде... Те спортуват със своето проникновение, ровят се из глъбините на човешките души и търсят скритите пружини, които движат живите хора и обуславят тяхното поведение. Търсят вещи, за които практичните хора не дават пукната пара. Мислено странстват в мечтят да направят живота по-красив, да го обогатят и тласнат с по-голям устрем напред и нагоре...

Преди двадесет години малка групичка граждани и ученици от гимназията основаха към образцовото народно читалище „Д. П. Сивков" в Нова Загора творчески литературен кръжок „Гео Милев", с ръководител Стоян Влайков и секретар Иван Каранаков.

Като по-дейно ядро от първите кръжочници след това се очерта ученическата група: Иван Дечев, Димитър Симеонов, Величка Куюмджиева, Георги Крумов, Димитър Яков и др. А от гражданите, участвували в първите състави на кръжока, досега са останали като постоянни членове: Деньо Пенчев, Кръстю Стоилов и авторът на тези редове. Наскоро след първото кръщение ръководството на кръжока беше възложено на мен. Като разгръщам старите списъци, виждам колко бързо се е изменял обликът на същия. Към 1955 г. отделихме учениците в самостоятелен кръжок, но след това се наложи да се обособява като секция към кръжока за възрастни.

Десетки души минаха и заминаха по-нататък. След завършването учениците се преливаха към гражданския кръжок и го обновяваха, но не за дълго. Едни горяха и прегоряха, намериха друго призвание. Някои от тях станаха лекари, инженери, режисьори, драматурзи, учители и пр. Други напредваха в творчеството си. Хората идваха и заминаваха нагоре, но „тоалото огнище" не загасна, не прекъсна своята работа и продължи да събира вдъхновените, да сгрява, да вълнува и укрепява младите творци.

В продължение на двадесет години, всяка седмица в понеделник вечер кръжочниците се събират, като повече главни в едно огнище, за да горят с по-буен пламък, да пътуват из света на прекрасното.

Имало е моменти на голям възход, имало е моменти на отлив, на организационно отпуска не, но творческата работа от това не е прекъсвала. Застъпили са почти всички жанрове с изключение на романа.

Ние не можем да се похвалим с изключителни дарования, но неведнаж членове на кръжока са вземали награди от конкурси.

Сега в кръжока членуват около 15 души, имената на които ще видите в този брой.

Наньо ГИЧЕВ

Ще се пее и свири винаги...

„Който пее, зло не мисли" — гласи една народна мъдрост. Песента е вечен спътник на народа и когато работи, и когато почива, и когато се весели. Тя е ободрявала духа на българина по време на петвековното османско иго, съпътствувала е дълголетните борби на народните маси против експлоатацията и безправието.

Художествената самодейност е най-масовата изява на читалищата. Твърде стари са традициите на хоровата самодейност в нашето читалище.

Още в началото на XX век (1907 г.) по инициатива на Н. Дезиладев в Нова Загора се за мисля основаването на смесен хор.

Читалищното настоятелство тогава поканва интелигенцията на града да вземе участие в това начинание. Инициативата обаче не среща нужното разбиране и не довежда до желаните резултати. По-късно, под формата на певчески дружества „Арфа" и „Родна песен", в града се създават два хора, предимно за църковно пеене. Читалищните дейци не престават да работят за създаването на граждански хор и се стремят да привлекат в него част от хористите на „Арфа". И на 1. X. 1938 г. се обособява първият читалищен хор „Хармония" с управител Илия Пенев — адвокат и диригент Александър Зубенко. В него участвуват 47 певци и певици. Първите успехи са радостни. В тежките дни на военна психоза спектаклите на хора се превръщат в истински празници за гражданството. Към хора се сформира и оркестров състав.

На 3. II. 1940 г. е изпеела с голям успех и първата оперета „Наталка Полтавка". Това насърчава още повече хористите, които през 1941 г. представят оперетата „Сорочински панаир", а през 1944 г. „Камерџерът".

В дните след 9. IX. 1944 г., когато целият народ е ангажиран в борбата за пълната победа над хитлеро-фашистка Германия и за укрепване на установената народно-демократична власт, проявите на хора прекъсват за известно време. През 1946 г. обаче хорът възстановява своята дейност. На 22 август с. г. певческото дружество „Родна песен" и читалищният хор се обединяват в общоградски представителен хор. Неговият диригент става известният музикален деятел Илия Аврамов, с помощници Никола Шишков и Ал. Зубенко.

Не минава нито едно общоградско тържество без участието на хоровия състав. Изнасят се самостоятелни концертни програми. Тази дейност обаче не заоволява хористите и оркестрантите. Те желаят да се възстановят старите традиции в оперетното изкуство. И репетициите започват. Те се провеждат в единствения салон, който се ползва и за киносеанси и за други читалищни нужди. Обикновено репетициите започват късно, след като е свършила последната за деня киносеанса. Но това не е голяма пречка за ентусиазираните самодейци, които до късни нощи репетират, за да доставят наслада на трудовите хора.

Под диригентството на Илия Аврамов през 1954 г. е изпесе на оперетата „Запорожец отвъд Дунава", през 1955 г. „Вълнението" — режисьор Михаил Янков. Следват оперетите: „Аршин мал Алан" — 1956 г.; „Пролет сред полята" — 1957 г.; „Кето и Коте" — 1959 г.; „Времена любов" — 1960 г.; „Уляна" — 1961 г. Оттук насетне обаче в хоровата и оркестрова самодейност настъпва упадък. Дълго време усилията за подобряване на работа не довеждат до особени резултати. Поради липса на мъжки гласове хорът се обособява като дамски. А когато и женските намаляват, се сформира вокална група.

В чест на юбилейната 100-годишнина на читалището през тази година хорът бе попълнен с нови сили и започна репетиции, под ръководството на Николай Николаев, диригент на работническата опера в Славен. Досегашните резултати ни дават основание да се надяваме, че хорът ще се представи пред гражданството достойно.

Читалищната духова музика е създадена през 1954 година. Немислимо е градско тържество, митинг или манифестация без участието на духовата музика, която създава празнично настроение. В първите години са изпълнявани доста малки самостоятелни програми на открито. Впоследствие обаче настъпиха известни смущения в дейността на този състав. Сега се полагат усилия за укрепването му, за обучение на млади оркестранти, закупуват се нови инструменти. Може би в скоро време духовият оркестър ще бъде в състояние да изпълнява пред гражданството отделни музикални пиеси.

През 1961 г. към читалището бе сформиран естрадният състав „Алегро", чиито изпълнители заочнаха работа с голям ентусиазъм. Неговите концерти посрещаха спонтанното одобрение на гражданите и особено на младежта. На Третия републикански фестивал на художествената самодейност състава получи лауреатско звание и бронзов медал. Ръководителят на състава Генчо Узунов също бе награден с бронзов медал, а солистката Мария Грозева със златен.

Отличена бе с бронзов медал и младата естрадна певица Радостина Иванова.

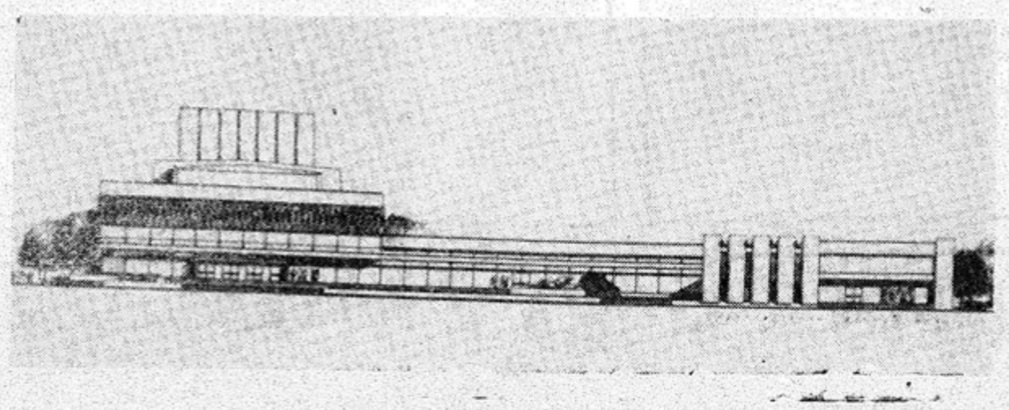
Тези успехи и все по-нарастващият интерес към естрадната музика ни задължават да направим всичко възможно за организационното укрепване на състава, който се предвижда да прерасне в естрадно-сатиричен.

Българинът обича много народните песни. Към читалището бе създадена битова песенна група, но тя просъществува кратко време. След това се сформира битов оркестър, който ведната спечели сърцата на слушателите. Още през 1959 г. на Първия републикански фестивал на художествената самодейност, съставът завоюва лауреатско звание и сребърен медал. По-късно, на Втория републикански фестивал през 1964 г., се повтори същото. Известна дезорганизация настъпи, след като ръководителката на състава Веса Халачева напусна града. Сега съставът работи упорито с ново попълнение и в скоро време ще прерасне в битов ансамбъл.

Песента и музиката облагородяват душата на човека, възпитават у него културни и трудово-патриотични навици. В Нова-загорското читалище отдавна се пее и свири. Ще се пее и свири и занапред и ще се утвърждава девизът: „Родна песен нас навек на свързва".

Антон РАКАДЖИЕВ

На снимката: смесеният читалищен хор с диригент Николай Николаев

Така ще изглежда новият читалищен дом

Комплексът читалищен и младежки дом ще заеме площта, затворена между улиците: „П. Енев", „Д-р Иван Пашов", „Атанас Димитров" и „23 септември". Сградата на читалищния дом се състои от два блока — театрална зала и библиотека. Театралният салон ще има 600 места. Въртящата се сцена е с диаметър 13 м. и отвор 10.5 м.

Главният вход ни въвежда в просторно фоайе с гардеробни и бюфет. В задната част на салона са разположени гримьорните и други помещения. От основния корпус на север продължава двуетажно тяло, в което ще се разположат книгохранилището, читалните за деца и възрастни, голяма зала за свободен достъп до книгите и други.

Библиотеката е свързана с младежкия дом също на два етажа. Освен канцеларите за работниците в ГК на ДКМС в него ще има салон с 250 места, младежка кафе-сладкарница с открита тераса, зали за спортни занимания и пр.

Обектът е включен в плана за капиталното строителство и ще се осъществи през шестата петилетка — 1971-1975г. Полагат се усилия строителството да започне към края на следващата година и се предвижда да завърши за три години.

Проектът е дело на Районата проектантска организация — София с главен преоктант Цветан Коланджиев, а строителството ще бъде поверено на Стройрайона в Нова Загора.

Бележит читалищен деец

Вписаната културна история на Нова Загора той заема достойно място, като пръв съратник на големия просветител Диньо Петров Сивков и продължител на неговото величаво дело. Почти целия си съзнателен живот Стефан Димитров посвещава на читалището. Той е негов секретар, касиер, председател на контролния съвет, участник в самодейната театрална трупа.

Въпреки това за огромната му обществена и културно-просветна дейност са съхранени съвсем оскъдни данни. Дори не успяхме да намерим едва що-годе „свястна" негова снимка.

Никак не се учудвам за сиромашката. По онова време за хора като Стефан Димитров, по гълнати изцяло от грижата за обществените дела, времето не е достигало за много неща. Може би и през ум не е минавало на бай Стефан, че един ден неговите пожълтели от времето фотографии ще се превърнат в ценни експонати, че потомството ще се вълнува и вдъхновява от колоритната му биография, водеща началото си от далечната 1874 година.

Със своето прогимназиално образование навремето той минава за твърде образован човек. Но едва ли получените на ученическата скамейка знания биха му достигнали за такава интелектуална извесеност, ако не е била голямата му любов към книгата, ако не беше свързал тъй здраво съдбата си с народното читалище, събрало в простите си шкафове мъдростта на вековете.

С будния си и предприемчив ум Стефан Димитров е можел да стане преуспяващ търговец на кинкалерия. А след това да издигне маслобойна и да се впусне стремглаво по следите на златната жила, проправяйки си път с лакти и зъби. Но той нямаше време за това. Той изучаваше трудовете на Толстой и Достоевски, на Ботев, Вазов и Елин Пелин, на Сервантес и Лермонтов, грижливо съхранени и досега в малко старомодната му лична библиотека. От тях той научава, че светът може да се преустрои по-иначе, та да няма толкова много неправди, теглила и мъки по широката земя, да няма преситени и гладуващи хора.

Може би под влиянието на тези идеи той се явява винаги в защита на трудовите хора. Е го секретар на градската община и пръв помощник на Диньо Сивков, който по това време е кмет на Нова Загора.

Стефан Димитров е дълго годишен председател на училищното настоятелство и един от най-ревностните инициатори за откриването на гимназия в града. Не е случаен фактът, че не друг, а той произнася голяма и вълнуваща реч при откриването на гимназията.

В миналото, когато болшинството от поданиците на царска България живеят в постоянен недоимък, вълнуват различни болести. С някои от тях медицината е все още безсилна да се справи или пък скъпите лекарства са недостъпни за бедния народ. Група новозагорци основават „Дружество за борба против туберкулозата", чийто председател е д-р Никола Станчев и секретар-касиер Стефан Димитров. Дружеството има за задача да подпомага семействата на заболелите от туберкулоза със средства, набирани от членски внос и от дарения.

Сякаш и сега дочувам при

Читалището в моя живот

ЧИТАЛИЩЕТО, което пръска първите искри на култура и просвета в мрачните години на робството, и до днес играе важна роля за културно-просветното издигане на нашия народ.

Не мога да си представя как би протичал моят живот без читалището, с което свързах съдбата си от преди 20 години и то стана мой втори дом.

Първите ми стъпки бяха в хоровата и оперетна дейност. След това заобичах и театралното изкуство.

Много усилия са нужни за изграждането на един цялостен и вълнуващ образ. Само хора, отдали се с цялата си душа на това изкуство, познават трепета на сцената, приковала вниманието на стотици зрители.

В началото изпълнявах роли на млади и жизнерадостни девойки, а по-късно — на зрели жени-майки и общественички.

Благодаря от сърце на нашата общественост за приятното й отношение към читалищната художествена самодейност и за наградите, които съм получавала. От Третия републикански фестивал на художествената самодейност всички артисти самодейци се завърнаха с лауреатско звание.

Бих се чувствувала особено щастлива, ако с участието си в театралната самодейност доставям поне малко радост на моите съграждани.

С чувство на гордост и щастие посрещам 100-годишнината на любимото читалище, носещо името на големия възрожденец и просветител Диньо Сивков.

С удоволствие бих посветила на читалищното дело и останалата част от живота си.

Дочка НИКОЛОВА
самодейка

МОЕТО ОТНОШЕНИЕ към народното читалище „Д. П. Сивков" е само положително. Имах щастието да работя 6-7 години на това поприще, оглавявайки Околийския читалищен съюз. То беше времето от 1950 до 1957 г. Работата тогава беше изключително напрегната. Читалището се стремеше да развива най-разнообразни форми на културно-масова работа сред гражданството, да разяснява партийната политика. В този период от време бяха сформирани много певчески и инструментални състави, хорове и агитки. Библиотеката разкри читалня, организира разгасяне на книги по домовете. Тогава се създаде и детска музикална школа.

Изведени бяха от пепелта скъпи национални традиции на народния ни бит — песни и танци, претворени в жив, социалистически дух, за да се изгради една богата национална култура, която хилядите трубадури разнесоха по всички континенти на нашата планета.

Читалищните дейци и всички граждани на Нова Загора имат пълно основание да са горди, че в навечерието на своя юбилей читалището отчита огромна по обем и богата по съдържание културно-просветна дейност.

Георги НИКОЛОВ
пенсионер

БЕЗ БИБЛИОТЕКАТА не мога. Телевизията няма да бъде в състояние никога да ми замени книгите.

Донка БЪНОВА
счетоводителка

БЯХ ОЩЕ ДЕТЕ, когато за първи път влязох в този дом, респектиращ със своята необикновена, тържествена тишина. Любовта ми към книгите ме свърза завинаги с дейците на читалище „Д. П. Сивков". Обичах звучните песни и театралното изкуство. Дори се включих в самодейното творчество и така читалището се превърна в мой втори дом.

Винаги съм чувствувала сърдечността на читалищното ръководство и вежливостта на библиотечните работници. Участвувала съм в почти всички културни начинания на читалището, била съм редовна слушателка на лектории, присъствувам на срещи с писатели и хора на различни други изкуства, водена от голямото желание да науча за класиците на българската литература, музика и живопис повече неща.

За мен читалището е неизчерпаем извор на вдъхновение, на култура и просвета!

Донка НЕДЕВА
самодейка

СВЪРЗАНА СЪМ с читалището още от детските си години. Бях една от ревностните читателки на детския отдел. Участвувах с най-голямо желание в балетната школа при читалището.

По-късно библиотеката ми оказа ценна помощ с литературата, за да завърша успешно средното си и висше образование.

Убедена съм твърдо, че читалището има огромна заслуга в повишаване културния уровеп на гражданите, че то никога няма да изгуби значението си.

Божанка БАРЪМОВА
учителка

Председатели на читалището

Атанас Богданов	— преди Освобождението
Диньо П. Сивков	1895-1898 г.
Г. Попов	— 1899-1900 г.
Атанас Драгиев	— 1909-1910 г.
Иван Златаров	— 1904 г.
Петър Д. Бакалов	— 1905-1909 г.
Атанас Драгиев	— 1909-1910 г.
Петър Д. Бакалов	— 1910-1911 г.
Васил Константинов	— 1911-1912 г.
Димитър Мангъров	1912-1921 г.
Иван Купринков	— 1921-1923 г.
д-р Георги Танев	— 1923-1924 г.
Димитър Мангъров	— 1925-1928 г.
д-р Никола Станчев	— 1928-1929 г.
д-р Даньо Бакалов	— 1929-1934 г.
Георги Рафаилов	— 1934-1944 г.
Минчо Колев Сербезов	— 1944-1946 г.
Косьо Златев	1948-1951 г.
Марин Порданов	— 1947-1948 г.
Добри Попов	— 1948-1951 г.
Кольо Кондов	— 1951-1952 г.
Деньо Пенчев	— 1952-1958 г.
Диньо Христов	— 1958-1960 г.
Диньо Гърдев	— 1960 г.
Деньо Пенчев	— 1961-1967 г.
Атанас Тишев	— 1967-1969 г.
Деньо Пенчев	— сегашен

Колектив с богати традиции

Винаги съм считал българския театър за първородна рожба на читалището, завършена с неговия дух на всеотдайност, отгледала с тоя нов любов и топлина истинските първи създатели.

Читалището роди националния ни театър в ония робски ден и бди сега то като грижа на майка да не загасне пламъкът в душите на онези, които зад светлините на рампата говорят и раздават себе си, за да се възпитават в добро и красота хората, за да се твори изкуство — голямо и човечно!

Трудно е вече да се върнем към онези години, когато в града ни са били първите театрални празници. Трудно е, защото нямаме оставени никъде данните кога да се явява за пръв път в нас и кой е той. Дали и в тогавашната Пена Загра не е шествувал за триумфално „Многострадална Геновева" и не е разпалявала първите ревности почитатели на театъра — не се знае. Не може с положителност да се твърди и кой друг пиеса е играна за първи път в града, но ако трябва да се спрем на достоверни факти, необходимо е да отбележим, че на 25 и на 27 декември 1896 г. в Нова Загора е представена Вазовата пиеса „Хъшове". Обикновено в първите години на театралния живот в малкия тогава градец голяма част от театралните представления се черпили или балове се играят срещу големи празници: Нова година, Коледа, Великден. Представени са пиесите: „Трийсетгодишният картоиграч", „Чест", „Иванко", „Лятна нощ", „Вестовой", „Казаларската царица". В полза на Витоша и др. Трудно може да се каже сега, че тогава е имало „линия", никаква определена „репертоарна" политика — важното е било, че се служи на трудовите хора с изкуство, то начело на театралния живот са учители, служители, които не се срамуват да ярък „каратьоджийство", стърчи — театър. Зер тогавашните нрави и разбирания „далеч са тъждествени" в полза Мелпомена!

Истински разцвет и утвърждаване бележи театърът в Нова Загора след победата на 9. IX. 1944 г. Включват се в театралния състав млади ентусиасти, репертоарът е изчистен от блудкаво-сантиментални пиеси, играят се с успех произведения на руската класика или на съветската драматургия. В това отношение е имало все пак малка, но ценна традиция: още на 26. XI. 1919 г. е играна с успех социалната пиеса на М. Горки „На дъното". Сега тази традиция при прекрасните условия на народната власт се обогатява, минава се през „Лес" на А. Н. Островски — постановка на учителката Златка К. Стефанова, една от първите играни след Девети септември пиеси, през „Макар Дубрава" на А. Корнейчук — постановка на Дета Мърдалова, за да се стигне до великолепната „Без вина виновни" — пак на Островски, с гост-режисьор Кирил Кацаров, до проникновената философия на „Платон Кречет" или „До вероника сеченият" „Барабанчица" — режисьорско дело на Миладин Попов.

Руската и съветската драматургия е заела почетно място наред с българските произведения в репертоара на театралния колектив при читалището. Трудно се забравят такива внушителни постижения като „Машенка от Афиногенов, или постановките на двете пиеси на Мария Симова „Зимна балада" и „Ако всичко започне отначало". Тези две пиеси бяха най-голямото творческо възмогване и изключително постижение на театралния състав, за което той бе отличен с лауреатско звание на Третия републикански фестивал на художествената самодейност.

От своето създаване досега театралният колектив е подготвил и изнесъл около 100 пиеси и оперети, играни не само в града, а и в околните села, проникнали в душите на безброй зрители. Не бихме могли да изброим всички заглавия, да споменем имената на десетки и стотици безкористни изпълнители, ръководители, диригенти, художници, да си представим онзи всеотдаен труд на сцената или регнатия работен ден.

Сцена от пиесата „Ако всичко започне отначало" с участието на Георги Илиев, Дочка Николова и Сашо Генчев.

Дългодетната история на читалището е скътала драгоценно имената на такива художествени ръководители като Златка Стефанова, Райна Ивачутова, Дана Мърдалова, Георги Свиларов, Петър Латев, Евгени Генов, Младен Попов и др., на гостуващите режисьори като: Данчо Делев, Богомил Стоилов, Владимир Найденов, Стефка Прахоскова, Георги Цанжаров, Георги Делев.

Десетки и стотици са талантливите изпълнители, които не са жалили време и сили, за да пресъздадат вълнуващо образи на нашата и световна драматургия. Между най-изтъкнатите от тях се нареждат имената на: Георги Свиларов, Георги Илиев, Сърминка Гинчева, Сашо Генчев, Еленка Сашева, Дочка Николова, Донка Недева, Атанас Явузларов, Влайо Димов, Йорданка Цанева, Желязко Николов, Петър Латев, Христо Лазаров, Мелпие Чакърлиян, Деньо Мендев, Руси Топалов, Кина Тодорова, Георги Зарков, Иванка Енева, Стоил Славов, Елена Стамова, на сценични работници като Васил Писаров.

Всеизгарящият подвиг на сцената е достоен за чувствата на безгранична любов, която новозагорската общественост храни към тези пламенни дейци на изкуството.

Кръстю СТОИЛОВ

В света на книгите

В центъра на града пресния от годините страда възобразцово народно читалище „Д. П. Сивков" всекога ме привличала властно като пр мамливо огнище, чиято топл на и светлина е попивала в ду ата ми от рано детство. И дне сам там — сред кни гите и сред тези, които пре тях години наред с радо дълбоки и всеотдайност бя да не загасват искрите на т ми пламъ.

БИБЛИОТЕКАРКИТЕ

Винаги съм обичал хората които с любов и вещина се за нимават с книгата — от тях професия, която проявяват ра бирчие и усет в работата си които с една респектираща всеотдайност, ден след ден, го дина след година грижат в съ ата на хората непринудената облагородяват за нова любо което са им сторили. Богато е да речи да се отбия в читал ището, една прекрасна само въ ата му стъпка на входа пред паметното стъбище, знае, че там, сред строгото съзвучие от книги, приветливо ще ме посрещнат трите библиотекарки: Еленка Порданова, Ценка Ичева и Вера Сотирова. Уважавам труда на тези при ятелски служители, удивлява ла ме и винаги тяхната библи ографска ерудиция и изведе ност, радвах съм се на гре ината от доволство, когато ни техните малки и големи читатели, които ежедневно от ват със себе си частица от тяхната голяма любов към книгите и хората.

Сега и за библиотекарките с голям празник — зер 100-годишнина на читалище се празнува ведпаж през човешкия живот. Те се вълнуват, и то основателно, защото задачите във връзка с честването се поставят една след друга, а заедно с това не трябва да изостава и приятната им работа с читателите. Но ние изобщо не ме малко свободно време и ус няхме да разменим мисли с тези, през чиито ръце и сърца са минали хиляди томове.

С какви мисли и чувства посрещате 100-годишния юбилей на читалището, какво бихте казали за читателите за техните предпочитания, възраст, социален състав, интереси, какви са перспективите за развитието на библиотеката и др. Ето въпросите, около които се завърта нашият разговор.

Първа заговори Еленка Порданова, оглавяваща библиотеката:

— Читалищния юбилей посрещам с радост и едновременно с малко тъга. Не се учудвайте — сякаш скоро започнах и го, че са изминали 22 години.

Работата с книгите и читателите винаги ме е харесвала. Тя не е само дълг, а преди всичко удоволствие. В първите години имаших необходимата квалификация. Бих сама — нещата от него да се ума. Записах задочно Държавния библиотечен институт, който завърших в 1957 г. През това време работата се разшири твърде много. Създадохме методическа библиотека, открихме детски отдел, изградихме бяха още две библиотечарки.

Особено голямо удовлетворение изпитвам, когато кога да нещата мобилизирахме читатели да ми предложат търсената книга.

В отдела за възрастни се регистрирани 1271 читатели, от които 834 са младежи или над 65 % от общия. Пълнолетните от младите читатели са средношколците. Редовни наши клиенти са почти всички учители в града. За тях библиотеката е добър помощник в трудната им, но интересна и любима работа. Тук намират нужната им литература и хиляди читатели, лектори, консултанти деца.

Работата на библиотеката тепърва предстои да се разгърне. В сегашната неблагоприятна сграда е почти невъзможно да се развие нормално дейността на добрия отдел. С построяването на новата сграда нещата ще се променят.

(На стр. 4)

Работническото читалище „Блага вест"

През есента на 1900 г. социалисти Анастас Бобев, Славя Камбуров и Никола Георгиев в Нова Загора се създава работническо читалище „Блага вест". Нещо повече, инициатива на учителите на новосъздадената партия група да се свържат с широките народни маси. За честите на читалището бележат влечения всички учители в голяма част от будното гражданство. Читалището става център на активна просветна дейност в града. Към него се сформират хор и театрална трупа. Изнасят се много вечеринки, концерти и забави, които често пъти били съпровождани със скандали от Анастас Бобев, Славя Камбуров, Диньо Сивков, Петър Бакалов и др. С получените средства се закупували книги за читалищната библиотека. Много книги били подарени от Анастас Бобев, Влайчо К. Михов, Н. Токев, Рачков и др. Библиотеката на читалище „Блага вест" разполагала с много прогресивна литература, брошури, вестници и списания, които били разпространявани сред трудещите се. По-късно тази библиотека била прибавена към читалищен фонд на читалище „Развитие".

Чрез читалище „Блага вест" се разпространявали и някои социалистически издания за цялата страна, като: „Външната политика на руското царство" от Фр. Енгелс, „Философско-исторически учения", „Да живее социализмът" и др. Тези книги онли на склад в читалището и се разпространявали из страната чрез Анастас Бобев.

Най-интензивна просветна дейност читалището „Блага вест" развива в периода от 1887 до 1901 г., докато то било преместено в подходяща сграда.

Дейността на работническото читалище прекъсната по към 1902 г., когато се слива с читалище „Развитие".

Митьо КЪНЧЕВ
директор на музея в Нова Загора

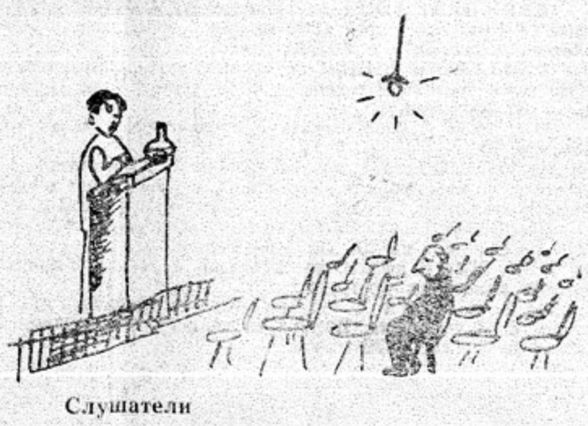
Самодейност

ЕПИГРАМИ

ЧИТАЛИЩЕН ДИОГЕН
търся хора —
за хора.

НАУЧНАТА ЛИТЕРАТУРА СЕ ИЗКАЗА:
И книжка по книжка
изпаща ни мишка

Георги Т. ГЕОРГИЕВ

Слушатели

На културни теми

— Ходи ли на „Почивка в Арко Ирис"?

— Не. Предпочитам високопланинските курорти.

* * *

— Какво ще кажеш за „Иван Кондарев" на Емилиян Станев?

— Абсолютно нищо — не познавам нито Ивана, нито баща му.

* * *

— Гледал ли си „Царицата на Чардаша"?

— Мани ги тия царски особи!

* * *

— Кое най-много ти хареса в новата пиеса?

— Разкошната завеса.

Пеньо ГЕОРГИЕВ

НА ЮБИЛЯРА

С България,
С Правдата,
с Мама
и с Тебе,
за, вашият верен, признате
лен син
— от първия изгрев до сет
ния заник —
очи във очи — разговарям
на ги.
Честит рожден ден,
слънцелик, мой Столетник!
Полкон!
Сполай ти —
за всичко, с което ме пра
виш човек —
и мъдрост,
и вяра,
и обич,
и сила —
да крача достойно в най
гордия век,
с победните песни на мойта
Родина!
Бъди и пребъдвай!
Гори не догаряй!
Сърце не затварай!
Додето в България слънце
то свети,
ръка за ръка, сърце до сър
цето,
аз, моят десети стотни пра
внук
със теб ще вървим,
аз — в първото щедро сто
летие,
те — в бъдните ведри сто
летия!
От пиле
— до века!
Амин!

Вилхем МИНЧЕВ

ЧИТАЛИЩЕТО — БОЛКА И ОЧАРОВАНИЕ

(От стр. 1)

на родолюбие, това е малко да се каже, то е било мощен лост в борбата за събуждане на робското съзнание, за разкъртване на робските души. Редом с революционните комитети са Левски са възниквали и читалищата. Камата и словото са вървели ръка за ръка. Това е твърде знаменателен факт! Народът ни чувствувал неговата нужда и сила.

Българските читалища са отърмили и възпитали без брой борци — революционери. Със своите десетки форми те и днес доставят наслада и радост на хората.

Все по-голяма става притегателната сила на телевизията. Тя ни задържа в къщи, че е топло, удобно и тихо. Но спосбността, която има читалището, да привлича при себе си хората, е жизнена и ненакърнена. Хубаво е да ти поднесат нагостено и песни, и танци, но друго е сам да създаваш, сам да изпитваш сладостта, радостните трънки и болки на творчеството. Разкъсван от жажда и любопитство, трудовият човек винаги ще се стреми към тази привидно спокойна и тиха обществена сграда. Въпреки отчитането и честването на юбилеи и годишнини, вековете ревниво крият кога се е пробила тази висока социалистическа съзнателност. Сам, без някой да те кара и задължава, без някой да ти плаща, да издаваш и да твориш изкуство. Не задоволяване на някакви амбиции и тщеславие, а задоволяване на духовни потребности, изтъкване отдушник за набрана творческа енергия.

Наслада, която може да ти донесе срещата със самодейността, е с нищо несравнима. Та зи топлота, тази сърдечност, тази интимна, почти семейна, обстановка, на дори ако щете на триархалност, с целата му простота, непосредственост и несъвършенство никъде другаде не може да я намерите.

А и да не забравяме, че детството на всяко голямо изкуство е самодейността!

Народното читалище никога няма да загуби своето очарование!

Георги Т. ГЕОРГИЕВ

Самодейният битов състав

Естрадният оркестър „Алегро"

Самодейци, участвували в оперетата „Волният вятър", играна през 1955 г.

БУТИЛКАТА

Запечатаната и хвърлена в морска бездна бутилка обикновено е едно послание, един вик за помощ, едно очакване.

Зазидана в дозеленелите стени на старите замъци, тя носи всяка своя загадка, в един час — весело.

А тази, която намираме от вида на читалищния театрален сезон, е необикновено богата. Нейното съдържание — са без брой творчески заигравания в продължение на 16 години. Това са трепетните и вълнуващи на самодейното сърце премиера, с цялата му шарен на читалището.

През 1954 г. годишно събрание вдигна да вземе участие в сценката една от грижовните и след всяка премиера в нея да се слага белезника със заглавието на пиесата, имената на артистите и най-вече — как публиката посреща тяхното изпълнение.

От този ден нататък следващата премиера нечия не бе пропуснала. Малките листчета, изписани с вълнуващите думи на радостта и вълнението от успеха, някои от тях са, изглежда, и болка и разочарование, но не от неуспеха, а от провала на отделните самодейци.

С изтичането на разучаването бутилката. Листчета се редяха едно върху друго, но мястото в бутилката свършваше. Пред нас оживяваха особените вечери, препълнени салони, ръкопляскания, сълзи и смях на зрители и артисти.

Оперетата, която бе сцената, бе обновена с нови декори, нови завеси, нови кресла, нови дограми. Всеки от самодейците и всеки от новите ръководители, оставили от миналото.

Още се помни първата следвоенна оперета „Жаворонкът отвел Дунава". Тя е една от тия, които са играни най-продължително време на новозагорска сцена, наред с по-късните: „Волният вятър", „Кето и Коте", „Аршин мал Алан", „Време за любов" и др.

А пиесите? Нима могат да се изброят всички?! Десетки са тези, съхранили творческото горене на един сплотен колектив от дръзновени хора. И този своеобразен летопис — задната бутилка — продължава своя разказ.

Най-голямо щастие за щастливите самодейци и за многобройните зрители през тези 16 години донасят драмите на Мария Симова. През 1945 година — „Неспокойно щастие", възторжено посрещната от публиката, 1946 година — „Зимна балада", достигнала до заключителния етап на Втория републикански фестивал на художествената самодейност; 1969 година — „Ако всичко започне отначало", доспечелилата медал на колектива и на изпълнителите (1 златен, 2 сребърни и 2 бронзови медала, първо място в републиканския изпълнителски конкурс за града и окръга в юбилейната година.

Днес още разказва нашата бутилка, вълнуващо и за сегашните. Стогодишният юбилей на читалището ще съберат всеки самодеец и ветеранът, и младите надежди в нова пиеса. Нова ще бъде и сцената. Изминалите години са обогатили своето, което ще вложат в нея дух и душа, ще научат нещо ново и ще дадат нещо на новото.

А когато бутилка, която ще бъде вече пълна, ще почне да събира своето богатство, за да бъде отворена от внимателните на някой друг поколения.

Веселина СОТИРОВА

ВСИЧКИ СНИМКИ В ЮБИЛЕЙНИЯ БРОЙ СА ОТ ПЕТЪР ШОПОВ

В СВЕТА НА КНИГИТЕ

(От стр. 3)

се създадат прекрасни условия за подобряване справочно-библиографската работа и открива не на нови читални за масово ползване.

Пенка Илиева: Имах това щастие да започна работа в читалищната библиотека преди 10 години. Отначало ми беше много трудно — нямах нужното специално образование, липсваше ми опит, но постепенно работата ме увлече и стана моя любима професия.

Тревожи ме, просто ме възмущава ненавременното връщане на книгите, неоназването и изгубването им, похабяването на ценни книги.

От наблюденията си заключавам, че юношите предпочитат научната фантастика, но има и такива, които се интересуват от книги не за възрастта им. Младежите и девойките се насочват предимно към преводната художествена литература и тук, очевидно, е необходима понякога компетентната намеса на библиотекаря. Със съжаление трябва да отбележа, че работническата младеж от нашия град ползва малко книги от библиотеката.

На всички читатели пожелавам и в бъдеще все така да обичат книгата и да не забравят пътя към библиотеката — съкровищница на знания. Нека телевизията, киното, магнетофонът и другите съвременни средства за развлечение никога не затъмнят силата на хубавата книга!

Веска Сотирова: Винаги съм сравнявала библиотеката с университет, в който човек се учи до края на живота си. Книгата не признава никакви граници — стига до всеки човек,до всеки дом, а библиотекарят е този, който пресрява нейния път.

Моите малки читатели са съвсем неспитни. Мисля, че основното в работата ми с тях е именно възпитаване в правилно и системно четене — като се почне от забавното и лекото и се стигне до научно-популярната литература. Доколко съм успяла в това, ще кажат тия, които ги поемат по-нататък — колежките от отдела за възрастни.

Благодаря от сърце за хубавите мисли и чувства, споделени с хората, за неугасимата любов към книгата, така щедро раздавана със силата и обаянието на един малък подвиг, извършван ежедневно, еже часно тук — сред това море от книги, сред тоя поток от жадуващи за знания хора... Нещо ме привлича. И аз не знам — магическата сила на книгата ли е това, или одухотвореното присъствие на трите ревностни почитателки на това велико чудо на света, събрало в стаите си мъдростта на вековете. Любезните домакини толкова ме повеждат към

БИБЛИОТЕКАТА

за да се потопя, макар и за кратко, в онзи неуловим от пръв поглед атмосфера, която от десетилетия царят тук.

Първото впечатление, което получаваме при непосредствения досег с книгите, е, че това необхватно книжно съкровище е без въздух — просто се задушава. Десетки, стотици, хиляди томове най-разнообразно по съдържание, оформление и години на издаване литература очакват своите приятели, за да оживее в мислите им, в чувствата им... Сега общият брой на книгите възлиза на 60 000 тома. Не е малко, нали? А през първата свобода на година, т. е. непосредствено след 9. IX. 1944 г., книжният фонд на читалищната библиотека е възлизал само на... 4000 тома! И всекидневно броят на книгите расте. И ще расте! Защото влюбени в професията си хора навреме набавят всяка интересна новоизлязла книга, търсят в други градове ако тук не пристигне, всяко интересно заглавие, грижат се всичко полезно и ценно да намери мястото си по библиотечните рафтове.

Едва ли ще кажем нещо ново, ако споменем, че тук има книги от най-различен характер: и обществено-политическа, и художествена литература, и научно-техническа, и учебно-помощна, и героико-приключенска... Трябва да се задоволяват най-различни интереси — и това е напълно естествено за една читалищна библиотека с реномето и предназначението на гражданската. Полюбопитствувах да узная коя е най-старата книга по година на издаване. Оказа се, че това е старопечатната книга „Чудеса пресвятия Богородици" — по Илия Блъсков, която сякаш е събрала воплите на народа ни от онова зловещо време. И в долната част на корицата — паметната 1878 година. Книга — светиня!

Когато с почитен поглед разглеждах книгите и се взирах по техните избелели от времето страници, неволно си спомних за ония безкористни благодетели на читалището, които са завещали част от книжното си имущество безвъзмездно на читалищната библиотека, умирайки с чувството за достойно изпълнен граждански дълг. Родолюбие ли е? Или любов към книгата? Или към хората? Или вечната и неизтощима жажда на човека да твори добро, да се обезсмърти в паметта на поколенията? Може би всичко това, взето заедно. Но могли ли са тия хора с добри сърца и жар към книгата да сторят това, което днес се върши? Разбира се, не! Техните скромни дарения, попаднали случайно, не са възвисили библиотечните рафтове на читалището. Сега тук се върши чудо! Защото следващите поколения ще съберат хиляди читатели минават оттук закърмени с любов към хубавата книга.

Тръгвам си, упоен от сладостните трънки на осмислените часове, прекарани сред книгите. Тръгвам си, за да се върна пак — утре, вдругиден, следващите дни... Там, в този бързоструен поток от богатство, наречено КНИГИ!

Кръстьо СТОИЛОВ

Резултати

От литературния конкурс в чест на 100-годишнината на читалище „Д. П. Сивков", обявен в бр. 2 на в. „Загорско знаме" от 30. I. 1970 г.

I. РАЗКАЗИ:

Не са постъпили.

II. СТИХОТВОРЕНИЯ:

Първа награда — не се дава.

Втора награда — на стихотворението „Читалище" от Иван Гичев.

Трета награда — не се дава.

III. ОЧЕРЦИ:

Първа награда — на очерка „Бележки читалищен деец и общественик" от Пенко Георгиев.

Втора награда — на очерка „Дядо Петров Сивков" от Иванъо Гичев.

Трета награда — на очерка „Читалището — болка и очарование" от Георги Т. Георгиев.

IV. РЕПОРТАЖИ:

Първа награда — на репортажа „В света на книгите" от Кръстьо Стоилов.

Втора награда — не се дава.

Накратко

ЧИТАЛИЩНАТА библиотека е основана през 1892 г.

НАЙ-СТАРАТА печатна книга на библиотеката е „Чудеса пресвятия Богородици", преведена от хаджи Йоаким Кърчовски и отпечатана през 1817 г.

ЧИТАЛИЩНАТА СГРАДА е построена през 1926 година, а часовникът е монтиран през 1938 година.

КНИЖНИЯТ ФОНД на библиотеката е бил: през 1903 година — 1335 тома, през 1930 година — 5425 тома. Сега библиотеката разполага с 60 000 тома.

РАЗДАДЕНИ КНИГИ за прочит: през 1930 година — 1369 тома, през 1944 година — 3720 тома, а през 1969 година — 67 400 тома.

ОТ 1954 г. библиотеката е провъзгласена за околийска методическа.

На 22. VIII. 1946 двата хора на музикално дружество „Родна песен" и читалищният „Хармония", се обединяват в градски представителен хор „Родна песен", както се казва той и досега.

ПЪРВОТО ТЕАТРАЛНО представление с пиесата „Хъшове" се е състояло на 25. XII. 1896 година.

ОТ 9. IX. 1944 г. досега са изнесени 47 пиеси, 8 оперети и стотици концертни програми.

На 1. X. 1938 г. е основан смесеният певчески хор „Хармония" с 47 участника. Първия си концерт читалищният хор изнася на 23. IV. 1939 година.

Илия Аврамов

Това име се познава и произнася с чувство на дълбоко уважение от читалищните дейци и почитателите на музикалното изкуство в Нова Загора.

Аврамов е дошъл в града ни още като младеж, с голяма амбиция да насажда музикална култура, да открива и облагородява вродени таланти, да възпитава любов към хоровата песен. С неуморващ патос, с удивителна упоритост тои дълги години работи в нашия град. През есента на 1956 г. се установява в гр. Бургас, където живее и досега.

Много неукрепнали гласове е школувал Илия Аврамов, много деца е научил как да изтръгват от опънатите струни на цигулката пролетни мелодии.

Колегите и учениците му са свикнали в душата си за вечни времена най-светли спомени за него — човека, музиканта, педагога и диригента. Аз също се горден, че съм в числото на многото негови възпитаници. И съм му безкрайно благодарна за грижите, които е положил към мен. Винаги ме е възхищавала неговата жизненост, неговото трудолюбие и неизчерпаема енергия. Без да нервничи, без да се сърди той умеене да получи от своите хористи, оркестранти и солисти точно необходимото за доброто изпълнение.

Илия Аврамов прекара младостта си в Нова Загора, отдаде всичките си сили и таланти за издигане музикалния уровен на града. Колко безсънни нощи мина в репетиции за подготовката на оперети и концерти, какво напрежение е било! Но в негово присъствие самодейците не чувствуваха умората. Те следяха с гай-голямо внимание енергичните му и изразителни жестове, точните движения на диригентската му палка.

Още се помнят хубавите песни, които ученическите хорове разучаваха под негово умело ръководство.

До 9. IX. 1944 г. Аврамов беше диригент на хор „Родна песен", който впоследствие се обедини с читалищния хор „Хармония" и настъпи един период на истински разцвет на хоровото певческо изкуство. Под ръководството на Илия Аврамов са подготвени и представени много оперети и концерти, посрещани с неописуем възторг от новозагорската културна общественост.

Той остави дълбоки следи в сърцата и душите на новозагорци, които в навечерието на 100-годишния читалищен юбилей му пожелават крепко здраве, много радост, щастие и дълъг живот!

Елисавета СУРЧЕВА

Читалищната духова музика

На урок при Елена Енева — преподавателка в детската музикална школа.